

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 185 (XXIX) — Nr. 750

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marti, 19 septembrie 2017

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 468 din 27 iunie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 346 alin. (4) din Codul de procedură penală	2–5
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
2.661. — Ordin al președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală pentru modificarea și completarea Normelor tehnice privind aplicarea uniformă a reglementărilor vamale în zonele libere, aprobate prin Ordinul președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 2.759/2016	6–7
4.783. — Ordin al ministrului educației naționale privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului de etică și management universitar	8–10
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 11 din 19 iunie 2017 (Completul competent să judece recursul în interesul legii)	11–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 468**

din 27 iunie 2017

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 346 alin. (4)
din Codul de procedură penală**

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Oana Cristina Puică	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror
Marinela Mincă.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 346 alin. (4) din Codul de procedură penală, excepție ridicată, din oficiu, de judecătorul de cameră preliminară în Dosarul nr. 12.784/225/2015 al Judecătoriei Drobeta-Turnu Severin și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 630D/2016.

2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere ca neîntemeiată a excepției de neconstituționalitate, invocând în acest sens jurisprudența în materie a Curții Constituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

4. Prin Încheierea nr. 36 din 22 aprilie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 12.784/225/2015, **Judecătoria Drobeta-Turnu Severin a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 346 alin. (4) din Codul de procedură penală.** Excepția a fost ridicată, din oficiu, de judecătorul de cameră preliminară cu ocazia soluționării unei cauze penale.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate judecătorul de cameră preliminară, în calitate de autor al excepției, susține, în esență, că dispozițiile art. 346 alin. (4) din Codul de procedură penală încalcă prevederile constituționale privind principiul legalității, dreptul la un proces echitabil, stabilirea prin lege a competenței instanțelor judecătorești și a procedurii de judecată, precum și prevederile referitoare la dreptul la viață și la interzicerea torturii — sub aspectul obligației impuse autorităților statale de a proceda la o anchetă efectivă — din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Astfel, arată că dispozițiile de lege criticate — care impun judecătorului de cameră preliminară să dispună începerea judecății și în cazul în care urmărirea penală este

golită de conținut prin excluderea aproape în întregime a probelor administrate în faza de urmărire penală, inclusiv a declarațiilor de suspect și de inculpat date de persoana trimisă în judecată, împiedicând, practic, trimiterea cauzei la parchet în această ipoteză — contravin principiilor legalității și separației funcțiilor judiciare în procesul penal și, pe cale de consecință, aduc atingere prevederilor art. 1 alin. (5) și ale art. 126 alin. (2) din Constituție. De asemenea, consideră că textul de lege criticat — impunând soluția de începere a judecății, deși cauzei penale îi lipsește faza esențială a urmăririi penale — este neconstituțional și prin raportare la jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului în materia dreptului la o anchetă penală efectivă. În ceea ce privește încălcarea dreptului la un proces echitabil, consacrat de prevederile art. 21 alin. (3) din Constituție, arată că inculpatul ajunge să fie trimis în judecată fără a cunoaște acuzația ce îi este adusă, din moment ce cvasitotalitatea probelor au fost excluse, inclusiv declarațiile sale. Mai mult, având în vedere că potrivit dispozițiilor art. 371 din Codul de procedură penală, judecata se mărginește la faptele și la persoanele arătate în actul de sesizare a instanței, inculpatul ajunge să fie acuzat — prin actul de trimitere în judecată — de săvârșirea unor fapte ce nu au fost efectiv anchetate, astfel că nici cauza nu este absolut deloc lămurită și nici garanțiile procesuale ale inculpatului nu sunt respectate, cum ar fi dreptul la apărare, dreptul la tăcere și dreptul de a nu se autoacuză. Pe de altă parte, consideră că textul de lege criticat încalcă, în aceeași măsură, și dreptul persoanei vătămate și al părții civile la un proces echitabil, având în vedere că fapta penală căreia i-au fost victime nu este anchetată în mod efectiv și, pe cale de consecință, acțiunea penală și o eventuală acțiune civilă alăturată nu pot fi exercitate corespunzător împotriva autorului faptei penale. Așadar, având în vedere obligația statului de a exercita acțiunea penală — care presupune și cercetarea corespunzătoare, efectivă și cu celeritate a cauzei penale — prin omisiunea autorităților statului de a asigura condițiile minime impuse de Convenție, subiecții procesuali principali și părțile unei cauze penale nu au asigurat dreptul la un proces echitabil. Consideră că singurul remediu ce poate fi dispus este acela al refacerii actelor nelegale sau necorespunzătoare, inclusiv prin refacerea întregii urmăririi penale. Or, în condițiile în care dispozițiile art. 346 alin. (4) din Codul de procedură penală interzic o asemenea soluție, textul de lege criticat nu face altceva decât să impună o soluție judecătorească la finalul procedurii de cameră preliminară care, în funcție de datele concrete ale speței, constituie o încălcare a dreptului la un proces echitabil pentru toți participanții în procesul penal.

6. Potrivit art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

7. **Guvernul** consideră că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 346 alin. (4) din Codul de procedură penală este neîntemeiată. În acest sens, arată că soluția legislativă ce interzice judecătorului de cameră preliminară să dispună începerea judecării atunci când a înlăturat ca nelegale toate probele administrate la urmărirea penală ține seama de principiul separării funcțiilor judiciare prevăzut de art. 3 din Codul de procedură penală, întrucât reținerea cauzei în vederea continuării judecării ar însemna ca instanța să efectueze ea însăși ancheta penală, substituindu-se organelor de urmărire penală. Prin urmare, este firesc ca — în cazul în care judecătorul de cameră preliminară înlătură numai unele dintre probele administrate în faza de urmărire penală — dosarul să nu fie restituit procurorului, ci judecata să aibă loc pe baza probelor legal administrate de către organul de urmărire penală, precum și a probelor ce vor fi administrate nemijlocit de către instanță în etapa cercetării judecătorești.

8. **Avocatul Poporului** precizează că își menține punctul de vedere reținut în deciziile Curții Constituționale nr. 663 din 11 noiembrie 2014, nr. 784 din 17 noiembrie 2015 și nr. 35 din 9 februarie 2016, în sensul că dispozițiile de lege criticate sunt constituționale.

9. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, notele scrise depuse la dosar, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

10. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

11. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 346 alin. (4) din Codul de procedură penală, care au următorul cuprins: „*În toate celelalte cazuri în care a constatat neregularități ale actului de sesizare, a exclus una sau mai multe probe administrate ori a sancționat potrivit art. 280 — 282 actele de urmărire penală efectuate cu încălcarea legii, judecătorul de cameră preliminară dispune începerea judecării*”.

12. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții de lege, judecătorul de cameră preliminară, în calitate de autor al excepției, invocă încălcarea prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5) referitor la principiul legalității, ale art. 21 alin. (3) teza întâi privind dreptul la un proces echitabil, ale art. 126 alin. (2) referitor la stabilirea prin lege a competenței instanțelor judecătorești și a procedurii de judecată, precum și ale art. 20 alin. (2) referitor la preeminența tratatelor internaționale privind drepturile omului, raportat la prevederile art. 2 referitor la dreptul

la viață și ale art. 3 privind interzicerea torturii — sub aspectul obligației impuse autorităților statale de a proceda la o anchetă efectivă — din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

13. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că dispozițiile art. 346 alin. (4) din Codul de procedură penală au mai fost supuse controlului de constituționalitate prin raportare la prevederile art. 21 alin. (3) din Constituție privind dreptul la un proces echitabil — invocate și în prezenta cauză — și față de critici similare. Astfel, prin Decizia nr. 296 din 11 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 788 din 7 octombrie 2016, Curtea Constituțională a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 alin. (3) teza a doua din Codul de procedură penală, în privința soluției legislative conform căreia exercitarea funcției de verificare a legalității trimiterii în judecată este compatibilă cu exercitarea funcției de judecată, precum și a dispozițiilor cuprinse în titlul II — Camera preliminară al Părții speciale din Codul de procedură penală. Prin decizia menționată, Curtea a reținut că obiectul procedurii camerei preliminare îl constituie verificarea, după trimiterea în judecată, a competenței și a legalității sesizării instanței, precum și verificarea legalității administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală. Prin urmare, acesta se circumscrie unor aspecte referitoare la competență și la legalitatea fie a sesizării, fie a administrării probelor care fundamentează acuzația în materie penală. De altfel, potrivit prevederilor art. 345 alin. (2) din Codul de procedură penală, judecătorul de cameră preliminară va comunica de îndată parchetului în vederea remedierii încheierea pronunțată, în cazul în care fie constată neregularități ale actului de sesizare, fie sancționează, potrivit art. 280—282 din Codul de procedură penală, actele de urmărire penală efectuate cu încălcarea legii ori exclude una sau mai multe probe administrate în timpul urmăririi penale. Cu privire la legalitatea probațiunii, în camera preliminară pot fi supuse controlului judecătorului aspectele referitoare la nulitatea absolută sau relativă ori la excluderea unor probe, care, potrivit art. 102 din Codul de procedură penală, vizează numai probele nelegale, probele obținute prin tortură și cele derivate din acestea. Așa fiind, judecătorul de cameră preliminară nu se poate pronunța asupra aspectelor legate de temeinicia acuzației, aceasta fiind atributul exclusiv al instanței competente să judece fondul cauzei. Nu în ultimul rând, Curtea a constatat că obiectivul acestei proceduri este de a stabili dacă urmărirea penală și rechizitoriul sunt apte să declanșeze faza de judecată ori trebuie refăcute, iar, în ipoteza începerii judecării, de a stabili care sunt actele asupra cărora aceasta va purta și pe care părțile și ceilalți participanți își vor putea întemeia susținerile ori pe care trebuie să le combată (paragraful 20).

14. Așa fiind, Curtea a constatat că legiuitorul a limitat la o fază distinctă de parcurs a procesului penal posibilitatea invocării excepțiilor referitoare la competența instanței, legalitatea sesizării, legalitatea administrării probelor sau legalitatea actelor efectuate de organul de urmărire penală, fază în care nu se stabilește vinovăția sau nevinovăția inculpatului. Consecința acestei limitări temporale este faptul că, după începerea judecării, nu mai este posibilă restituirea cauzei la

procuror, scopul reglementării fiind acela al asigurării soluționării cu celeritate a cauzelor penale. Împrejurarea că instanța competentă să judece cauza pe fond nu poate ea însăși să se pronunțe cu privire la cererile și excepțiile care au fost ridicate în procedura de cameră preliminară și care au fost soluționate în această procedură (atât pe fond, cât și/sau în contestație) nu afectează dreptul părților la un proces echitabil, deoarece au făcut deja obiect al controlului unui judecător. Instanța competentă să se pronunțe asupra judecării pe fond a cauzei are plenitudinea de jurisdicție să statueze cu privire la temeinicia acuzației în materie penală, deoarece, potrivit art. 374 alin. (7)—(9) din Codul de procedură penală, probele administrate în cursul urmăririi penale și necontestate de părți, deși nu se readministrează, sunt puse în dezbateră contradictorie a părților sau pot fi administrate din oficiu de către instanță dacă apreciază că este necesar pentru aflarea adevărului și pentru justa soluționare a cauzei. *Per a contrario*, o probă contestată va fi readministrată, iar, în cazul în care readministrarea nu mai este posibilă, devin aplicabile dispozițiile art. 383 alin. (4) din același cod care obligă instanța să o pună în discuția părților, a persoanei vătămate și a procurorului, dacă imposibilitatea de administrare se referă la o probă administrată în faza de urmărire penală și încuviințată de instanță. Faptul că instanța de judecată va ține seama la judecarea cauzei de o astfel de probă implică filtrarea ei în raport cu exigențele procedural penale referitoare la aprecierea probelor care, potrivit art. 103 din Codul de procedură penală, nu au o valoare dinainte stabilită și sunt supuse liberei aprecieri a organelor judiciare în urma evaluării tuturor probelor administrate în cauză, condamnarea putând fi dispusă numai atunci când instanța are convingerea că acuzația a fost dovedită dincolo de orice îndoială rezonabilă (paragrafele 21 și 22).

15. De asemenea, Curtea a observat că, în urma pronunțării Deciziei nr. 641 din 11 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 887 din 5 decembrie 2014, procedura în cadrul camerei preliminare se desfășoară în cadrul unor dezbateri orale și contradictorii. Aceasta presupune că în procedura de cameră preliminară se pot administra probe pentru a se face dovada că anumite probe din rechizitoriu sunt obținute nelegal sau neloial. Dacă s-ar aprecia în mod contrar s-ar ajunge la situația în care dreptul la o procedură orală și contradictorie ar fi un drept formal a cărui exercitare nu s-ar bucura de efectivitate (paragraful 24).

16. În sfârșit, Curtea a constatat că, potrivit jurisprudenței sale, deturnarea reglementărilor legale de la scopul lor legitim, printr-o sistematică interpretare și aplicare eronată a acestora de către instanțele judecătorești sau de către celelalte subiecte chemate să aplice dispozițiile de lege, poate determina neconstituționalitatea acelei reglementări. De aceea, Curtea a apreciat că are competența de a elimina viciul de neconstituționalitate astfel creat, esențială în asemenea situații fiind asigurarea respectării drepturilor și libertăților persoanelor, precum și a supremației Constituției (Decizia nr. 448 din 29 octombrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 5 din 7 ianuarie 2014). Totodată, Curtea a apreciat că analiza sa din această perspectivă se va realiza în cazul existenței unei practici unanime într-un anumit sens care

determină neconstituționalitatea textului de lege criticat (Decizia nr. 145 din 17 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 437 din 10 iunie 2016). Aplicând aceste considerente la speța supusă controlului de constituționalitate, Curtea a constatat că nu poate reține neconstituționalitatea textului de lege criticat, având în vedere că, în prezent, nu au fost relevate o practică și o interpretare a acestor reglementări care să contravină Legii fundamentale (paragraful 25).

17. În același sens sunt și Decizia nr. 838 din 8 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 158 din 1 martie 2016, și Decizia nr. 778 din 15 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 314 din 3 mai 2017. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea acestei jurisprudențe, soluția de respingere a excepției de neconstituționalitate pronunțată de Curte prin deciziile mai sus menționate, precum și considerentele care au fundamentat-o își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

18. Având în vedere cele mai sus arătate, Curtea reține că procedura de cameră preliminară a fost concepută de legiuitor ca o procedură-filtru, în cadrul căreia se examinează competența și legalitatea sesizării instanței, legalitatea actelor de urmărire penală efectuate în cauză, precum și legalitatea modului de administrare a probelor în faza de urmărire penală. Scopul acestei proceduri este acela de a identifica și remedia eventualele neregularități survenite sub aspectele enumerate, așa încât faza de judecată să se desfășoare cu celeritate și cu respectarea tuturor drepturilor și garanțiilor procesuale ale părților.

19. Neregularitățile constatate în procedura de cameră preliminară determină sancțiuni juridice diferite, în funcție de elementele asupra cărora poartă și de consecințele pe care le-ar avea acestea în perspectiva continuării judecării. Astfel, dacă apreciază că instanța sesizată nu este competentă, judecătorul de cameră preliminară procedează potrivit dispozițiilor art. 50 și art. 51 din Codul de procedură penală [art. 346 alin. (6) din Codul de procedură penală]. Încălcarea regulilor referitoare la competența instanței sesizate determină declinarea competenței și desesizarea acesteia, având în vedere sancțiunea nulității absolute, prevăzută de art. 281 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală pentru încălcarea dispozițiilor privind competența materială și competența personală a instanțelor judecătorești (atunci când judecata a fost efectuată de o instanță inferioară celei legal competente). De asemenea, dacă constată că una sau mai multe dintre probele administrate în faza de urmărire penală sunt nelegale, judecătorul de cameră preliminară va proceda la înlăturarea acestora din cadrul probatoriului, probele excluse neputând fi avute în vedere la judecata în fond a cauzei [art. 346 alin. (5) din Codul de procedură penală], iar dacă apreciază că anumite acte de urmărire penală au fost efectuate cu nesocotirea legii, va proceda potrivit art. 280—282 din Codul de procedură penală, dispunând anularea lor [art. 346 alin. (4) din Codul de procedură penală]. În fine, atunci când observă neregularități ale rechizitoriului ce fac imposibilă stabilirea obiectului sau a limitelor judecării, iar în termenul prevăzut de lege procurorul nu răspunde solicitării de remediere, judecătorul de cameră

preliminară dispune restituirea cauzei la parchet [art. 346 alin. (3) lit. a) din Codul de procedură penală], întrucât în lipsa acestor elemente instanța nu poate cunoaște persoanele și faptele cu privire la care este chemată să se pronunțe.

20. Curtea reține că aceeași soluție de restituire a cauzei la parchet este prevăzută de lege și pentru situația în care judecătorul de cameră preliminară exclude toate probele administrate în faza de urmărire penală [art. 346 alin. (3) lit. b) din Codul de procedură penală]. Dacă însă înlătură numai unele dintre probele administrate în faza de urmărire penală, dosarul nu va fi restituit parchetului, ci judecata va avea loc pe baza probelor legal administrate de către organul de urmărire penală și a probelor ce vor fi administrate nemijlocit de către instanță în etapa cercetării judecătorești.

21. Curtea constată că dispozițiile art. 346 alin. (3) lit. b) și alin. (4) din Codul de procedură penală — care împiedică judecătorul de cameră preliminară să dispună începerea judecării atunci când a înlăturat ca nelegale toate probele administrate în cursul urmăririi penale — țin seama tocmai de principiul separării funcțiilor judiciare, consacrat de prevederile art. 3 din Codul de procedură penală, având în vedere faptul că, într-o astfel de ipoteză, începerea judecării ar însemna ca instanța să efectueze ea însăși ancheta penală, substituindu-se organelor de urmărire penală. Pe de altă parte, a permite judecătorului de cameră preliminară să evalueze dacă probele legal administrate în faza de urmărire penală sunt sau nu suficiente pentru susținerea acuzației înseamnă depășirea obiectului procedurii camerei preliminare și, în mod implicit, încălcarea principiului legalității procesului penal, întrucât,

potrivit dispozițiilor art. 342 din Codul de procedură penală, în această etapă se verifică exclusiv legalitatea administrării probelor de către organul de urmărire penală. Sub acest aspect, Curtea reține că aptitudinea probelor de a susține acuzația se analizează de instanța de judecată în urma administrării întregului material probator [art. 103 alin. (1) din Codul de procedură penală], cu ocazia judecării fondului cauzei penale. Prin urmare, dispozițiile art. 346 alin. (4) din Codul de procedură penală nu încalcă prevederile constituționale ale art. 1 alin. (5) referitor la principiul legalității și ale art. 126 alin. (2) referitor la stabilirea prin lege a competenței instanțelor judecătorești și a procedurii de judecată.

22. De asemenea, Curtea reține că dispozițiile ce reglementează procedura camerei preliminare nu împiedică efectuarea unei anchete efective în cauzele penale, ci, dimpotrivă, contribuie la aceasta. Astfel, prin prevederile art. 346 alin. (3) lit. c) din Codul de procedură penală, legiuitorul a stabilit că dosarul de urmărire penală se restituie parchetului dacă procurorul de caz solicită aceasta ori nu răspunde încheierii prin care judecătorul a exclus ca nelegale unele dintre probele administrate. Or, în acest fel, legiuitorul dă procurorului posibilitatea de a relua urmărirea penală în vederea desfășurării unei anchete efective. Așadar, în considerarea principiului separației funcțiilor judiciare, dacă procurorul comunică judecătorului de cameră preliminară că, în ciuda excluderii unora dintre probele administrate, menține dispoziția de trimitere în judecată, judecătorul va proceda conform dispozițiilor art. 346 alin. (4) din Codul de procedură penală, dispunând începerea judecării.

23. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată, din oficiu, de judecătorul de cameră preliminară în Dosarul nr. 12.784/225/2015 al Judecătoriei Drobeta-Turnu Severin și constată că dispozițiile art. 346 alin. (4) din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătoriei Drobeta-Turnu Severin și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 27 iunie 2017.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Oana Cristina Puică

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE
AGENȚIA NAȚIONALĂ DE ADMINISTRARE FISCALĂ

ORDIN

pentru modificarea și completarea Normelor tehnice privind aplicarea uniformă a reglementărilor vamale în zonele libere, aprobate prin Ordinul președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 2.759/2016

Având în vedere prevederile art. 11 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 520/2013 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Administrare Fiscală, cu modificările și completările ulterioare,

președintele Agenției Naționale de Administrare Fiscală emite următorul ordin:

Art. I. — Normele tehnice privind aplicarea uniformă a reglementărilor vamale în zonele libere, aprobate prin Ordinul președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 2.759/2016, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 778 din 4 octombrie 2016, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 5, după alineatul (3) se introduce un nou alineat, alineatul (4), cu următorul cuprins:

„(4) Titularul deciziei de aprobare a evidenței operative, eliberată de biroul vamal de supraveghere pentru desfășurarea activității de depozitare a mărfurilor neunionale în zona liberă, are următoarele responsabilități:

a) să se asigure că mărfurile plasate sub regimul de zonă liberă nu sunt sustrate de sub supraveghere vamală;

b) să îndeplinească obligațiile care decurg din depozitarea mărfurilor aflate sub regimul de zonă liberă;

c) să notifice în scris biroului vamal de supraveghere al zonei libere orice dispariție de mărfuri și să depună în același timp evidențele operative completate cu lipsurile de mărfuri constatate conform deciziei de aprobare a evidenței operative;

d) să comunice biroului vamal emitent al deciziei orice modificare a obligației cuprinse în cererea de aprobare a evidenței operative.”

2. La articolul 6 alineatul (2), literele c) și d) se abrogă.

3. La articolul 6, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (3), cu următorul cuprins:

„(3) Cererea de aprobare a evidenței operative constituie notificare prealabilă, prevăzută la art. 244 alin. 2 din Codul vamal al Uniunii.”

4. Titlul secțiunii a 5-a se modifică și va avea următorul cuprins:

„SECȚIUNEA a 5-a

Modificarea, revocarea sau anularea deciziei de aprobare a evidenței operative”

5. La articolul 13, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Decizia de aprobare a evidenței operative poate fi modificată, revocată sau anulată de biroul vamal de supraveghere al zonei libere în cazurile prevăzute la art. 27 și 28 din Codul vamal al Uniunii.”

6. La articolul 13, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (3), cu următorul cuprins:

„(3) Revocarea aprobării evidenței operative poate avea loc în special dacă supravegherea vamală a uneia sau mai multor activități în zona liberă nu poate fi exercitată în mod eficient sau în caz de lipsuri repetate și nejustificate de mărfuri.”

7. La articolul 17, alineatele (1) și (2) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„Art. 17. — (1) Biroul vamal de supraveghere revocă înregistrarea depozitului în cazul în care una sau mai multe dintre condițiile ce au stat la baza înregistrării nu mai sunt îndeplinite.

(2) Biroul vamal de supraveghere anulează înregistrarea depozitului când înregistrarea s-a făcut pe baza unor date incorecte sau incomplete, iar titularul avea cunoștință sau trebuia să aibă cunoștință de acest fapt.”

8. Articolul 24 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 24. — În cazul dispariției/lipsei nejustificate sau sustragerii de mărfuri, pentru care nu se poate stabili statutul vamal unional sau neunional, acestea se consideră ca fiind consumate/utilizate în zona liberă sau sustrate de sub supraveghere vamală, fiind aplicabile prevederile art. 79 din Codul vamal al Uniunii.”

9. La articolul 41, litera b) se modifică și va avea următorul cuprins:

„b) înscrierea în evidența operativă a mențiunilor referitoare la declarația de export și, după caz, la documentul de transport aferente scoaterii mărfurilor din zona liberă.”

10. Titlul capitolului IV se modifică și va avea următorul cuprins:

„CAPITOLUL IV

Condiții de utilizare și consum al mărfurilor neunionale fără nașterea datoriei vamale”

11. La articolul 50, după alineatul (1) se introduc trei noi alineate, alineatele (2)—(4), cu următorul cuprins:

„(2) Aprobările de construire în zona liberă, emise de birourile vamale conform prevederilor Ordinului vicepreședintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 7.394/2007 pentru aprobarea Normelor tehnice privind aplicarea uniformă a reglementărilor vamale în zonele libere și antrepozitele libere, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 532 din 7 august 2007, își păstrează valabilitatea.

(3) Deciziile de aprobare a evidenței operative, emise de birourile vamale conform prevederilor Ordinului vicepreședintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 7.394/2007 pentru aprobarea Normelor tehnice privind aplicarea uniformă a reglementărilor vamale în zonele libere și antrepozitele libere, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 532 din 7 august 2007, sunt supuse reevaluării.

(4) În cazul prevăzut la alin. (3), biroul vamal ia decizia de reevaluare înainte de data de 1 mai 2019. Reevaluarea deciziei de aprobare a evidenței operative are loc prin revocarea deciziei existente și, după caz, emiterea unei noi decizii. Revocarea se notifică fără întârziere titularului deciziei de aprobare a evidenței operative.”

12. **Anexa nr. 1 se modifică și va avea următorul cuprins:**

„ANEXA Nr. 1
la normele tehnice

Biroul Vamal de Supraveghere.....

DECIZIE DE APROBARE A EVIDENȚEI OPERATIVE
Nr. /

Ca urmare a Solicitării nr....., în conformitate cu prevederile art. 244 din Codul vamal al Uniunii, se aprobă:

.....
.....
cu sediul/domiciliul în
.....
.....
cod unic de înregistrare nr., certificat de înregistrare la registrul comerțului seria/ nr., pentru desfășurarea activității

în zona liberă

Aprobarea acordată pentru ținerea evidenței operative în forma prezentată în solicitarea de referință face parte integrantă din prezenta aprobare.

De asemenea vă aducem la cunoștință că aveți următoarele obligații:

- a) să vă asigurați că mărfurile plasate sub regimul de zonă liberă nu sunt sustrate de sub supraveghere vamală;
- b) să îndepliniți obligațiile care decurg din depozitarea mărfurilor aflate sub regimul de zonă liberă;
- c) să notificați în scris biroului vamal de supraveghere al zonei libere orice dispariție de mărfuri și să depuneți în același timp evidențele operative completate cu lipsurile de mărfuri constatate conform deciziei de aprobare a evidenței operative;
- d) să comunicați biroului vamal emitent al deciziei orice modificare a obligației cuprinse în cererea de aprobare a evidenței operative.

Semnătura și ștampila”

Art. II. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Agenției Naționale de Administrare Fiscală,
Mirela Călugăreanu

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

ORDIN
privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare
a Consiliului de etică și management universitar

În baza prevederilor art. 125, 192, 217 și 218 din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 26/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației Naționale, cu modificările ulterioare,

ministrul educației naționale emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se aprobă Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului de etică și management universitar, prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Se abrogă art. 2 din Ordinul ministrului educației naționale și cercetării științifice nr. 6.085/2016 privind constituirea Consiliului de etică și management universitar și aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului de

etică și management universitar, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1036 din 22 decembrie 2016.

Art. 3. — Prevederile prezentului ordin se duc la îndeplinire de către Direcția generală învățământ universitar din cadrul Ministerului Educației Naționale, respectiv de către membrii Consiliului de etică și management universitar.

Art. 4. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul educației naționale,
Liviu-Marian Pop

București, 30 august 2017.
Nr. 4.783.

ANEXĂ

REGULAMENT
de organizare și funcționare a Consiliului de etică și management universitar

CAPITOLUL I

Misiunea, rolul și atribuțiile

Art. 1. — Consiliul de etică și management universitar (CEMU) este organism consultativ al Ministerului Educației Naționale (MEN), fără personalitate juridică, înființat în temeiul prevederilor art. 125 și 217 din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 2. — Misiunea CEMU este de dezvoltare a culturii eticii și integrității în universitățile din România.

Art. 3. — Rolul CEMU este de a determina și sprijini universitățile să elaboreze și să pună în practică, în mod organizat, transparent și eficient, politicile de etică și de integritate universitară, în conformitate cu prevederile legale din domeniu, în vigoare.

Art. 4. — CEMU se pronunță asupra litigiilor de etică universitară și are, în conformitate cu prevederile art. 218 din Legea nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, următoarele atribuții:

- a) sprijină realizarea politicilor de etică și integritate în universități și monitorizează punerea lor în aplicare;
- b) auditează comisiile de etică din universități;
- c) prezintă, anual, un raport public privind etica universitară;
- d) soluționează sesizările privind încălcarea de către orice instituție de învățământ superior, de stat sau particulară, a obligațiilor prevăzute la art. 124 din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, privind respectarea legislației în vigoare, a cartei proprii, a contractului instituțional, a transparenței decizionale și a libertății academice;
- e) analizează și propune MEN, în cazul în care constată nerespectarea într-o universitate a obligațiilor prevăzute la art. 124 din Legea nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, revocarea din funcție a rectorului;
- f) elaborează Codul de referință al eticii și deontologiei universitare ce conține principii și proceduri pentru arbitrarea litigiilor de etică universitară;
- g) colaborează, în cadrul activității de asigurare a calității învățământului superior, cu MEN, conform art. 192 alin. (1) din

Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare;

h) inițiază și dezvoltă activitatea de cercetare și publicare pe probleme de etică și integritate universitară;

i) întocmește, la cererea MEN, rapoarte externe de evaluare a respectării standardelor de etică profesională în ceea ce privește activitatea doctorală, în conformitate cu prevederile art. 170 din Legea nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare;

j) întocmește, la cererea MEN, rapoarte în cazul constatării nerespectării prevederilor legale în procedura de ocupare a posturilor didactice și de cercetare, în conformitate cu prevederile art. 299 alin. (2) din Legea nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare.

CAPITOLUL II

Organizarea și funcționarea

Art. 5. — În conformitate cu prevederile art. 125 alin. (2) din Legea nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, CEMU este format din 11 membri.

Art. 6. — Membrii CEMU sunt cadre didactice și cercetători, având cel puțin titlul de conferențiar sau de cercetător științific II ori titluri echivalente obținute în străinătate, și un membru este student, reprezentant al federațiilor naționale ale studenților.

Art. 7. — Structura CEMU este următoarea, în baza numirilor trimise de instituțiile respective:

a) 3 reprezentanți numiți de către Consiliul Național al Rectorilor;

b) 3 reprezentanți ai Ministerului Educației Naționale, numiți de ministru;

c) un reprezentant numit de către Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior;

d) un reprezentant numit de către Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului Superior;

e) un reprezentant numit de către Consiliul Național al Cercetării Științifice;

f) un reprezentant numit de către Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare;

g) un reprezentant al federațiilor naționale ale studenților.

Art. 8. — (1) Persoanele nominalizate de către instituțiile prevăzute la art. 7 sunt numite membri ai CEMU, pentru un mandat de 4 ani, prin ordin al ministrului educației naționale.

(2) Nu pot fi membri ai CEMU persoanele care ocupă vreuna dintre funcțiile: rector, prorector, decan, prodecan, director administrativ, director de departament sau de unitate de cercetare-dezvoltare, proiectare, microproducție.

(3) Președinții comisiilor de etică universitară din universități nu pot fi membri ai CEMU, întrucât CEMU auditează activitatea acestor comisii, cumularea acestor două calități generând conflict de interese.

Art. 9. — Calitatea de membru al CEMU încetează:

a) în urma constatării de către CEMU a încălcării de către un membru a normelor de etică și integritate, pe baza votului deschis a cel puțin două treimi din membrii CEMU;

b) în termen de 15 zile, în cazul în care acesta dobândește una dintre funcțiile prevăzute la art. 8 alin. (2) și (3);

c) la solicitarea motivată a instituției care l-a desemnat, conform principiului simetriei actelor juridice.

Art. 10. — (1) După dobândirea calității de membru CEMU, în prima ședință, condusă de către decanul de vârstă al acestuia, se procedează la alegerea președintelui și a vicepreședintelui și la numirea unui secretar general.

(2) Președintele și vicepreședintele CEMU sunt aleși prin vot deschis, cu majoritate de două treimi, de către membrii CEMU, pe baza propunerilor sau autopropunerilor făcute de oricare dintre membrii CEMU. Secretarul general este numit de către președintele ales dintre membrii CEMU. Președintele, vicepreședintele și secretarul general constituie Biroul executiv al CEMU, care asumă activitatea operațională între ședințele CEMU.

(3) Președintele și vicepreședintele pot fi revocați prin votul deschis al majorității de două treimi a CEMU.

(4) CEMU poate desemna un purtător de cuvânt, care poate fi președintele sau un alt membru.

Art. 11. — Președintele CEMU are următoarele atribuții:

a) aplică prevederile prezentului regulament;

b) conduce ședințele de lucru ale CEMU;

c) stabilește ordinea de zi a ședințelor de lucru ale CEMU, pe baza propunerilor membrilor; aceasta poate fi modificată prin vot, la propunerea oricărui membru al CEMU;

d) asigură legătura operativă a CEMU cu ministrul educației naționale, în vederea informării acestuia despre activitatea CEMU;

e) reprezintă CEMU în relația cu terții și poate fi purtătorul său de cuvânt;

f) în cazul indisponibilității președintelui, atribuțiile sale sunt preluate de vicepreședinte.

Art. 12. — (1) Pentru desfășurarea activității, membrii CEMU se pot constitui în grupuri de lucru, temporare ori permanente.

(2) În vederea îndeplinirii atribuțiilor sale, CEMU poate decide consultarea și angajarea unor experți în domeniile de referință ale activității sale.

Art. 13. — (1) Cvorumul ședințelor CEMU este de minimum 7 membri.

(2) CEMU adoptă hotărâri prin vot deschis, cu majoritatea de două treimi a membrilor prezenți.

(3) Membrii CEMU sunt obligați să anunțe conflictul de interese sau incompatibilități și, în consecință, nu vor participa la dezbateri sau nu vor vota pe perioada soluționării respectivei situații.

(4) În caz de paritate a voturilor exprimate sau de nerealizare a majorității de două treimi, votul se poate relua de cel mult două ori într-o ședință. Dacă situația persistă și după a doua reluare a votului, votul se amână pentru viitoarea ședință a CEMU, cu respectarea termenului de pronunțare prevăzut.

Art. 14. — Ședințele CEMU se convoacă de către președintele CEMU sau de către ministrul educației naționale.

Art. 15. — Ministrul sau un reprezentant al acestuia poate participa la ședințele CEMU, în calitate de observator.

Art. 16. — CEMU poate decide lărgirea cadrului de participare la ședințe, pe bază de invitație.

Art. 17. — (1) Secretariatul tehnic al CEMU este asigurat de către Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării (UEFISCDI).

(2) Secretariatul tehnic înregistrează toate sesizările sau solicitările primite și le transmite, în format electronic, către toți membrii CEMU, în termen de 3 zile lucrătoare de la data primirii.

(3) Secretariatul tehnic realizează, în termen de 48 de ore de la fiecare ședință, o minută a ședinței, în format electronic, transmisă membrilor CEMU, unde sunt consemnate ordinea de zi, hotărârile luate și numărul voturilor.

(4) Secretariatul tehnic transmite invitațiile la ședințe și documentele aferente subiectelor în discuție pe ordinea de zi, cu aprobarea președintelui CEMU, cu cel puțin 5 zile lucrătoare înaintea ședinței.

Art. 18. — CEMU colaborează cu comisiile de etică ale universităților în vederea realizării politicilor de etică și integritate academică.

CAPITOLUL III

Analiza sesizărilor și solicitărilor

Art. 19. — CEMU se pronunță asupra litigiilor de etică universitară și analizează cazurile referitoare la abateri de la normele de etică și management universitar, în urma sesizărilor sau prin autosesizare, conform legii, după ce subiectul lor a fost analizat în cadrul universității.

Art. 20. — (1) Orice persoană fizică sau juridică poate sesiza CEMU în legătură cu nerespectarea de către o instituție de învățământ superior sau de către un membru al comunității universitare a obligațiilor prevăzute la art. 124, 128, 130, 170 și 299 din Legea nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, precum și a prevederilor Codului de etică și integritate universitară.

(2) CEMU are obligația de a investiga aspectele sesizate, în termen de 3 luni de la data primirii sesizării.

(3) În situația în care constată încălcarea obligațiilor prevăzute la art. 124 din Legea nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, CEMU transmite hotărârea sa MEN în termen de 5 zile de la data adoptării acesteia.

(4) Hotărârile CEMU sunt transmise părților prin secretariatul tehnic al Comisiei.

Art. 21. — CEMU răspunde MEN, pe baza unei hotărâri, în termen de o lună de la data sesizării, în cazul în care i se solicită:

a) să întocmească un raport de evaluare a respectării standardelor de etică profesională în ceea ce privește activitatea doctorală, în conformitate cu prevederile art. 170 din Legea nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare;

b) să întocmească un raport în cazul nerespectării prevederilor legale în procedura de ocupare a posturilor didactice și de cercetare, în conformitate cu prevederile art. 299 alin. (2) din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 22. — (1) Secretariatul tehnic primește și înregistrează sesizările sau solicitările într-un registru special, realizează un dosar electronic pentru fiecare sesizare sau solicitare și elaborează Fișa tehnică a sesizării. Fișa cuprinde detalii despre „inițiator”, „obiectul sesizării”, „acte la dosar”. Toate documentele sunt arhivate electronic și securizate informatic.

(2) CEMU informează MEN despre sesizările primite și despre hotărârile adoptate.

Art. 23. — (1) În cadrul analizei, CEMU poate audia persoanele implicate direct ori indirect în faptele sesizate, expeditorul sesizării, persoane din conducerea instituțiilor implicate în faptele sesizate sau experți independenți, cu păstrarea confidențialității.

(2) CEMU constată încălcarea obligațiilor legale de către o instituție de învățământ superior sau de către un membru al comunității universitare pe baza probelor evidențiate de sesizare, a informațiilor disponibile din surse publice sau furnizate de instituții abilitate și pe baza probelor obținute în mod direct.

Art. 24. — Dezbaterile din ședințele CEMU se consemnează în procesul-verbal de ședință, semnat de membrii CEMU.

Art. 25. — (1) Membrii CEMU hotărăsc motivat asupra sesizărilor sau solicitărilor, pe baza probelor administrate și a susținerii părților.

(2) Hotărârile CEMU se motivează, atât în fapt, cât și în drept și sunt semnate de către președinte.

(3) Hotărârea include, după caz, opinia experților consultați.

(4) Hotărârile CEMU sunt documente publice și se publică pe propriul site și pe site-ul MEN.

CAPITOLUL IV

Norme de etică și integritate

Art. 26. — (1) Membrii CEMU au obligația să respecte reglementările legale în vigoare privind incompatibilitățile și conflictele de interese, precum și normele privind etica universitară.

(2) CEMU se asigură că experții consultați respectă normele de etică și integritate și nu se află în conflict de interese sau în stare de incompatibilitate cu membrii CEMU sau cu vreuna dintre părțile aflate în litigiu.

Art. 27. — Membrii CEMU, persoanele implicate în lucrările sale și documentele produse se supun regimului confidențialității, cu excepția hotărârilor și referatelor de expertiză.

Art. 28. — Constituie conflict de interese situațiile prevăzute de legislația în vigoare, precum și situația în care membrii CEMU sau experții consultați analizează o sesizare ce implică persoana care se află în una dintre următoarele relații cu un membru CEMU:

1. sunt soți, afini sau rude până la gradul al treilea inclusiv;
2. sunt angajate în aceeași unitate sau instituție;
3. au colaborat în ultimii 5 ani, având publicații sau proiecte de cercetare-dezvoltare dezvoltate în comun;
4. furnizează sau au furnizat membrului CEMU, în ultimii 5 ani anteriori analizei, servicii ori foloase de orice natură.

CAPITOLUL V

Finanțarea CEMU

Art. 29. — Secretariatul tehnic și bugetul CEMU sunt asigurate și gestionate de UEFISCDI.

Art. 30. — (1) Bugetul CEMU alocă mijloace financiare pentru susținerea programelor sale anuale sau multianuale.

(2) Pentru participarea la ședințe sau reuniuni de lucru, membrii CEMU primesc, pentru fiecare ședință sau reuniune de lucru, o retribuție brută egală cu 1/20 din valoarea brută a salariului de bază, corespunzător coeficientului de ierarhizare maxim, al unui profesor universitar din instituții de învățământ superior finanțate din fonduri publice, conform legii.

(3) Membrii CEMU și experților consultați le sunt decontate cheltuielile de transport și cazare necesare îndeplinirii atribuțiilor, în conformitate cu legislația în vigoare.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL COMPETENT SĂ JUDECE RECURSUL ÎN INTERESUL LEGII

DECIZIA Nr. 11**din 19 iunie 2017**

Dosar nr. 3/2017

Gabriela Elena Bogasiu	— vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, președintele Completului
Lavinia Curelea	— președintele delegat al Secției I civile
Eugenia Voicheci	— președintele Secției a II-a civile
Ionel Barbă	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Mirela Sorina Popescu	— președintele Secției penale
Mariana Constantinescu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Luiza Maria Păun	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Adriana Elena Gherasim	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Cristian Daniel Oana	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Angelica Denisa Stănișor	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Viorica Trestianu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Eugenia Ion	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Emanuel Albu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Claudia Marcela Canacheu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Cezar Hîncu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Ana Hermina Iancu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Liliana Vișan	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Florentina Dinu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Iuliana Măiereanu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Rodica Susanu	— judecător la Secția I civilă
Florentin Sorin Drăguț	— judecător la Secția I civilă
Mărioara Isailă	— judecător la Secția II-a civilă
Ileana Izabela Dolache	— judecător la Secția II-a civilă
Simona Cristina Neniță	— judecător la Secția penală
Ana Maria Dascălu	— judecător la Secția penală

Completul competent să judece recursul în interesul legii este constituit conform art. 516 alin. (1) din Codul de procedură civilă și art. 271 alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare (*Regulamentul*).

Sedința este prezidată de doamna judecătorească Gabriela Elena Bogasiu, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Avocatul Poporului este reprezentat de doamna consilier juridic Ecaterina Mirea, iar Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este reprezentat de doamna procuror Antonia Eleonora Constantin.

La ședința de judecată participă domnul Aurel Segărceanu, magistrat-asistent desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 27³ din Regulament.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii a luat în examinare sesizarea formulată de Avocatul Poporului cu privire la „interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 39 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, republicată, cu modificările și completările ulterioare, raportate la dispozițiile art. 102 alin. (1) pct. 14 sau art. 105 pct. 10 din același act normativ, în sensul stabilirii competenței funcționale a agenților constatatori (din cadrul poliției locale sau poliției rutiere), cu incidența art. 7 lit. h) din Legea poliției locale nr. 155/2010, republicată, cu modificările și completările ulterioare”.

Magistratul-asistent prezintă referatul privind obiectul recursului în interesul legii, arătând că la dosar au fost depuse hotărâri judecătorești referitoare la problema de drept supusă dezbaterii, raportul comun întocmit de judecătorii-raportori, precum și punctul de vedere formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție; se arată, de asemenea, că o persoană fizică — Furtună Victor a depus la dosar un înscris, intitulat „intervenție accesorie în favoarea Avocatului Poporului”, prin care își exprimă opinia cu privire la problema de drept supusă interpretării.

Cu privire la acest din urmă aspect, doamna judecătorească Gabriela Elena Bogasiu, președintele completului de judecată, acordă cuvântul reprezentantului Avocatului Poporului, care pune concluzii de respingere, ca inadmisibilă, a cererii de intervenție.

Înalta Curte de Casație și Justiție, deliberând, în raport cu dispozițiile art. 63 și 514 din Codul de procedură civilă, având în vedere caracterul necontencios al procedurii prevăzute de art. 514 și următoarele din același cod, respinge, ca inadmisibilă, cererea formulată de Furtună Victor.

Președintele completului de judecată, constatând că nu mai există alte chestiuni prealabile sau excepții, acordă cuvântul reprezentanților Avocatului Poporului, autorul sesizării, și procurorului general, pentru susținerea recursului în interesul legii, respectiv pentru expunerea punctului de vedere cu privire la acesta.

Doamna consilier juridic Ecaterina Mirea prezintă, pe scurt, jurisprudența neunitară și argumentele care au stat la baza formulării sesizării, punând concluzii pentru admiterea recursului în interesul legii și pronunțarea unei decizii prin care să se asigure interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor legale supuse interpretării, în sensul că polițistul rutier este singurul competent să constate contravențiile reglementate de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Doamna procuror Antonia Eleonora Constantin arată că achiesează la opinia exprimată de autorul sesizării, punând concluzii pentru admiterea recursului în interesul legii și făcând referire la argumentele prezentate în punctul de vedere al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, depus la dosar.

Președintele completului de judecată declară dezbaterile închise, iar completul de judecată rămâne în pronunțare asupra recursului în interesul legii.

ÎN ALTA CURTE,

deliberând asupra recursului în interesul legii, constată următoarele:

I. Problema de drept care a generat practica neunitară

1. Recursul în interesul legii formulat de Avocatul Poporului vizează interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 39, art. 102 alin. (1) pct. 14 și art. 105 pct. 10 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, republicată, cu modificările și completările ulterioare (*Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002*), precum și a dispozițiilor art. 7 lit. h) din Legea poliției locale nr. 155/2010, republicată, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 155/2010*), în sensul stabilirii competenței funcționale a agenților constatori — din cadrul poliției locale sau poliției rutiere — de a solicita proprietarului sau deținătorului mandatat al unui vehicul comunicarea identității persoanei căreia i-a încredințat vehiculul pentru a fi condus pe drumurile publice, precum și de a aplica sancțiunile contravenționale prevăzute de lege, în cazul necomunicării relațiilor solicitate.

II. Dispozițiile legale a căror interpretare a generat practica neunitară

2. *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002:*

„Art. 39. — Proprietarul sau deținătorul mandatat al unui vehicul este obligat să comunice poliției rutiere, la cererea acesteia și în termenul solicitat, identitatea persoanei căreia i-a încredințat vehiculul pentru a fi condus pe drumurile publice.

(...)

Art. 102. — (1) Constituie contravenții și se sancționează cu amenda prevăzută în clasa a IV-a de sancțiuni următoarele fapte săvârșite de persoane fizice:

(...)

14. necomunicarea de către proprietarul sau utilizatorul unui vehicul, la solicitarea poliției rutiere, a identității persoanei căreia i-a încredințat vehiculul spre a fi condus;

(...)

Art. 105. — Constituie contravenții și se sancționează cu amenda prevăzută în clasa a V-a de sancțiuni următoarele fapte săvârșite de către persoane juridice:

(...)

10. necomunicarea, în termen, la cererea poliției rutiere, a identității persoanei căreia i-a încredințat vehiculul pentru a fi condus pe drumurile publice;

(...)

3. *Legea nr. 155/2010:*

„Art. 7. — În domeniul circulației pe drumurile publice, poliția locală are următoarele atribuții: (...)

h) constată contravenții și aplică sancțiuni pentru încălcarea normelor legale privind oprirea, staționarea, parcare autovehiculelor și accesul interzis, având dreptul de a dispune măsuri de ridicare a autovehiculelor staționate neregulamentar; (...)

III. Examen jurisprudențial — principalele coordonate ale divergențelor de jurisprudență

4. Prin recursul în interesul legii se arată că în practica judiciară nu există un punct de vedere unitar cu privire la interpretarea și aplicarea dispozițiilor legale sus-menționate, astfel:

A) Unele instanțe au respins plângerile contravenționale formulate în temeiul dispozițiilor art. 102 alin. (1) pct. 14 sau

art. 105 pct. 10 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, apreciind că procesele-verbale întocmite de poliția locală respectă dispozițiile legale și recunoscând competența funcțională a polițiștilor locali de a constata contravențiile menționate și a aplica sancțiuni.

5. În acest sens se arată că dispozițiile art. 7 lit. h) din Legea nr. 155/2010 trebuie interpretate *lato sensu*, căci o altfel de interpretare — în urma căreia este exclusă posibilitatea poliției locale de a aplica sancțiuni în baza art. 102 alin. (1) pct. 14 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 — ar goli de conținut însuși dreptul agenților din cadrul poliției locale de a constata și sancționa contravențiile enumerate la art. 7 lit. h) din lege.

6. Referitor la procesul-verbal s-a reținut, pe de-o parte, că, fiind întocmit de un agent al statului aflat în exercițiul funcției, se bucură de prezumția de veridicitate în privința constatării stării de fapt și a încadrării juridice, iar, pe de altă parte, solicitarea adresată persoanei fizice de către poliția locală nu trebuie să îmbrace forma cerută de Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare (*Ordonanța Guvernului nr. 2/2001*), întrucât nu constituie proces-verbal de contravenție.

7. În măsura în care solicitarea de comunicare a datelor de identificare se face pentru a se putea constata încălcarea normelor legale, în cazul contravențiilor prevăzute de art. 7 lit. h) din Legea nr. 155/2010, în spiritul legii, faptele contravenționale prevăzute de art. 39 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, raportat la art. 102 alin. (1) pct. 14 sau art. 105 pct. 10 din același act normativ, sunt fapte în legătură cu categoria contravențiilor a căror constatare intră în competența funcțională a agenților de poliție din cadrul poliției locale.

8. De asemenea, s-a mai susținut că, dacă legea îi permite unui agent constator să sancționeze o persoană care a săvârșit o contravenție în domeniul circulației pe drumurile publice (spre exemplu, oprirea în zona de acțiune a indicatorului „Oprirea interzisă”), este firesc să i se permită să procedeze și la identificarea contravenientului, solicitându-i proprietarului autoturismului să furnizeze datele de identificare, urmând ca, în cazul în care acesta nu se conformează obligației legale ce îi incumbă, să fie sancționat în temeiul art. 39 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002.

9. Din altă perspectivă, în aplicarea principiului *ubi lex non distinguit nec nos distinguere debemus*, instanțele de judecată au apreciat că se impune concluzia că poliția locală are competența de a constata contravențiile mai sus menționate (cele săvârșite în materie rutieră), independent de actul normativ prin care acestea au fost reglementate, legiuitorul neînțelegând să facă vreo distincție cu privire la acest aspect, nefiind întemeiate susținerile potrivit cărora poliția locală ar putea să constate aceste contravenții privind oprirea, staționarea, parcare autovehiculelor și accesul interzis doar dacă ar fi reglementate printr-o hotărâre a consiliului local.

B) Alte instanțe, dimpotrivă, consideră că, în aplicarea prevederilor art. 39 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, raportate la art. 102 alin. (1) pct. 14 sau art. 105 pct. 10 din același act normativ, poliția locală nu are competența funcțională de a solicita datele de identificare ale persoanelor care se fac vinovate de încălcarea normelor legale indicate, apreciind că sancțiunea contravențională poate fi aplicată doar de poliția rutieră din cadrul Inspectoratului General al Poliției Române.

10. În sprijinul acestei orientări jurisprudențiale s-a arătat că dispozițiile art. 7 din Legea nr. 155/2010, care stabilesc o serie de atribuții pentru polițiștii locali privind circulația pe drumurile publice, reprezintă o excepție de la regula potrivit căreia în domeniul circulației competența revine polițiștilor rutieri, astfel

că sunt de strictă interpretare și nu pot fi extinse prin analogie și la alte contravenții; au fost invocate prevederile art. 15 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001, potrivit căroră „Contravenția se constată printr-un proces-verbal încheiat de persoanele anume prevăzute în actul normativ care stabilește și sancționează contravenția, denumite în mod generic *agenții constatatori*”.

C. Într-o a treia orientare jurisprudențială, deși instanțele de judecată nu s-au pronunțat în mod expres asupra competenței poliției locale de a constata contravențiile prevăzute de art. 102 alin. (1) pct. 14 sau de art. 105 pct. 10 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 și nu au reținut ca fiind incidente aceste norme legale, au admis, totuși, faptul că procesele-verbale încheiate în aplicarea art. 39 din acest act normativ sunt legal întocmite.

11. În această situație, instanța de judecată, verificând, potrivit dispozițiilor art. 34 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001, legalitatea procesului-verbal de constatare și sancționare a contravențiilor, a arătat că acesta a fost întocmit cu respectarea normelor legale în materie, deși era încheiat de un agent constator al poliției locale (aspect care nu a fost dezbătut).

IV. Opinia autorului sesizării

12. Avocatul Poporului apreciază că, față de prevederile art. 39 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, doar polițiștii rutieri au dreptul de a constata contravențiile reglementate prin dispozițiile art. 102 alin. (1) pct. 14 sau art. 105 pct. 10 din același act normativ, iar față de dispozițiile Legii nr. 155/2010 agenții locali au atribuții limitate privind circulația pe drumurile publice, pentru următoarele argumente:

13. Problema competenței poliției locale în materie rutieră trebuie abordată, în primul rând, din prisma noțiunii de „polițist rutier”, astfel cum aceasta este reglementată de prevederile art. 177 alin. (2) din Regulamentul de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1.391/2006, cu modificările și completările ulterioare (*Regulamentul de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002*), potrivit căroră „Polițiștii rutieri sunt ofițerii și agenții de poliție specializați și anume desemnați prin dispoziție a inspectorului general al Inspectoratului General al Poliției Române”.

14. Rezultă, din norma legală citată, că pentru a avea calitatea de polițist rutier, polițistul trebuie să îndeplinească, cumulativ, două condiții: să fie agent de poliție specializat și să fie desemnat prin dispoziție a inspectorului general al Inspectoratului General al Poliției Române, această din urmă condiție neputând fi îndeplinită.

15. Mai mult, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 și Regulamentul de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002 nu cuprind dispoziții referitoare la competența poliției locale în materia circulației pe drumurile publice și procedura aplicabilă pentru constatarea contravențiilor de către poliția locală.

16. Pe cale de consecință, se apreciază că doar polițiștii rutieri au calitatea de agent constator pentru faptele contravenționale reglementate de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002.

V. Punctul de vedere al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

17. Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție apreciază că cea de-a doua orientare jurisprudențială este în litera și spiritul legii, invocând, în esență, argumentele ce vor fi arătate în continuare.

18. Contravenția în discuție, prevăzută de dispozițiile art. 102 alin. (1) pct. 14 și de art. 105 pct. 10 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, raportat la art. 39 din același act normativ, presupune un raport între poliția rutieră și un alt

subiect de drept, consumându-se tot în cadrul aceluiași raport, astfel încât, logic și juridic, autoritatea solicitantă potrivit normei legale, poliția rutieră, are competența de a constata săvârșirea contravenției ce constă în neîndeplinirea obligației legale de comunicare a informațiilor solicitate, la expirarea termenului administrativ stabilit în acest scop.

19. Transpunând aceste observații în planul raporturilor juridice de răspundere contravențională, se observă că subiect activ al acestui raport juridic poate fi doar poliția rutieră, structură funcțională din cadrul Inspectoratului General al Poliției Române care acționează în domeniul reglementat de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, prin polițiștii rutieri.

20. Or, așa cum rezultă din cuprinsul actelor normative care reglementează cele două structuri, poliția rutieră și poliția locală, legiuitorul a operat o demarcare clară, instituțională și de competență funcțională, între acestea, în ceea ce privește constatarea și sancționarea contravențiilor rutiere, în general, și a contravenției în discuție, în particular.

21. Astfel, în urma interpretării sistematice a dispozițiilor cuprinse în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române, republicată, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 218/2002*), și Regulamentul de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002, rezultă că, în acord cu prevederile art. 15 alin. (1) și (3) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001, în privința tuturor contravențiilor reglementate de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, este stabilită o competență generală, cvasi-exclusivă de constatare și aplicare a sancțiunilor în favoarea polițiștilor rutieri din cadrul Poliției Române.

22. În cadrul reglementării speciale în materia circulației rutiere sunt stabilite și competențe speciale, în favoarea polițiștilor de frontieră, însă doar în privința contravențiilor rutiere a căror săvârșire este constatată în punctele de trecere a frontierei, precum și competențe partajate, atunci când polițiștii rutieri sau polițiștii de frontieră acționează în echipaje mixte, cu reprezentanți ai altor autorități având competențe în domeniu. Față de conținutul constitutiv al contravenției aflate în discuție, în sistemul normativ al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002, competența de constatare a acesteia și de aplicare a sancțiunii este, însă, una exclusivă, expres stabilită în favoarea polițistului rutier.

23. Atribuțiile poliției locale în domeniul circulației pe drumurile publice sunt expres și limitativ enumerate în cuprinsul art. 7 din Legea nr. 155/2010, prevederi legale din conținutul căroră rezultă cu suficientă claritate domeniile specifice circulației pe drumurile publice în care poliția locală are competența de a constata și sancționa contravenții.

24. Raportat la competențele în materie contravențională, instituite prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, se poate observa că, în privința contravențiilor identificate/identificabile pe baza referirilor din enumerarea conținută de art. 7 din Legea nr. 155/2010, există o competență partajată între poliția rutieră și poliția locală. De asemenea, competența poliției locale în domeniul contravențiilor rutiere, fiind stabilită printr-un act normativ special, derogator sub acest aspect de la regula competenței generale, cvasi-exclusive a poliției rutiere, astfel cum aceasta a fost stabilită prin reglementarea-cadru în materia circulației pe drumurile publice, este de strictă interpretare și aplicare, neputând fi extinsă în privința altor contravenții decât cele identificate/identificabile pe baza referințelor din legea specială (*exceptio est strictissimae interpretationis*).

25. Totodată, se observă lipsa din cuprinsul acestei enumerări limitative a vreunei atribuții proprii poliției locale în ceea ce privește identificarea de către aceasta a deținătorului/utilizatorului autovehiculului implicat în săvârșirea contravențiilor rutiere date în competența sa, precum și absența unei derogări

expresie de la reglementarea-cadru în materia circulației pe drumurile publice prin care să fie conferită polițistului local atribuția legală de constatare și sancționare a contravenției prevăzute de art. 102 alin. (1) pct. 14 și art. 105 pct. 10, raportat la art. 39 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002.

26. Această lacună de reglementare nu poate fi pusă pe seama unei simple omisiuni din partea legiuitorului, ci dă expresia voinței sale concrete ca, în privința identificării deținătorului/utilizatorului autovehiculului implicat în săvârșirea unei contravenții rutiere de competența poliției locale, atribuțiile acestuia din urmă să fie plasate în sfera cooperării cu unitățile/structurile teritoriale ale Poliției Române.

VI. Jurisprudența Curții Constituționale

27. Curtea Constituțională s-a pronunțat asupra constituționalității dispozițiilor legale supuse interpretării, respingând excepțiile invocate, prin următoarele decizii: nr. 532 din 5 iulie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 847 din 25 octombrie 2016; nr. 164 din 10 februarie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 160 din 16 martie 2009; nr. 999 din 7 iulie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 575 din 18 august 2009; nr. 521 din 12 decembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 90 din 5 februarie 2014.

VII. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție

28. În jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție nu au fost identificate decizii care să statueze asupra chestiunii de drept în discuție, această categorie de litigii nefiind de competența instanței supreme.

VIII. Raportul asupra recursului în interesul legii

29. Raportul analizează sesizarea formulată de Avocatul Poporului, apreciind, în principal, că s-a făcut dovada existenței unei jurisprudențe neunitare în privința problemelor de drept ce constituie obiectul recursului în interesul legii, conform dispozițiilor art. 515 din Codul de procedură civilă, respectiv că autorul sesizării este legitimat procesual, potrivit prevederilor art. 514 din același cod.

30. În ceea ce privește fondul problemei supuse dezbaterii, prin raport se apreciază că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor legale supuse analizei, doar agentul constatator din cadrul poliției rutiere are competența de a solicita proprietarului sau deținătorului mandatat al unui vehicul comunicarea identității persoanei căreia i-a încredințat vehiculul pentru a fi condus pe drumurile publice, precum și de a aplica sancțiunile contravenționale prevăzute de lege, în cazul necomunicării relațiilor solicitate.

IX. Înalta Curte de Casație și Justiție

31. Recursul în interesul legii îndeplinește condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 514 și 515 din Codul de procedură civilă, fiind exercitat de un subiect de drept căruia legea îi recunoaște legitimare procesuală și având ca obiect o problemă de drept pentru care s-a făcut dovada că a fost soluționată în mod diferit, prin hotărâri judecătorești definitive, pronunțate de mai multe instanțe judecătorești de pe teritoriul țării.

32. Obiectul recursului în interesul legii îl constituie, așa cum s-a arătat mai sus, interpretarea dispozițiilor art. 39, art. 102 alin. (1) pct. 14 și art. 105 pct. 10 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, prin raportare la dispozițiile art. 7 lit. h) din Legea nr. 155/2010.

33. Problema de drept ce se impune a fi dezlegată este dacă poliția locală are competența de a solicita proprietarului sau deținătorului mandatat al unui vehicul identitatea persoanei căreia i-a încredințat vehiculul pentru a fi condus pe drumurile publice, precum și de a aplica sancțiunile contravenționale prevăzute de lege, în cazul necomunicării relațiilor solicitate.

34. Potrivit dispozițiilor art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002:

„(1) Circulația pe drumurile publice a vehiculelor, pietonilor și a celorlalte categorii de participanți la trafic, drepturile, obligațiile

și răspunderile care revin persoanelor fizice și juridice, precum și atribuțiile unor autorități ale administrației publice, instituții și organizații sunt supuse dispozițiilor prevăzute în prezenta ordonanță de urgență.

(2) Dispozițiile prevăzute în prezenta ordonanță de urgență au ca scop asigurarea desfășurării fluente și în siguranță a circulației pe drumurile publice, precum și ocrotirea vieții, integrității corporale și a sănătății persoanelor participante la trafic sau aflate în zona drumului public, protecția drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor respective, a proprietății publice și private, cât și a mediului.

(3) Autoritatea competentă în domeniul circulației pe drumurile publice privind inițierea și avizarea unor reglementări, precum și aplicarea și exercitarea controlului privind respectarea normelor din acest domeniu este Ministerul Afacerilor Interne, prin Inspectoratul General al Poliției Române.

(4) Reglementările privind circulația pe drumurile publice se emit, după caz, de către autoritățile publice centrale sau locale cu atribuții în acest domeniu, numai cu avizul Inspectoratului General al Poliției Române și cu respectarea acordurilor și convențiilor internaționale la care România este parte.

(5) Prevederile prezentei ordonanțe de urgență se aplică tuturor participanților la trafic, precum și autorităților care au atribuții în domeniul circulației și siguranței pe drumurile publice și în domeniul protecției mediului.”

35. De asemenea, conform art. 109 alin. (9) din același act normativ, „Prevederile prezentei ordonanțe de urgență referitoare la contravenții se completează cu cele ale Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare, dacă prin prezenta ordonanță de urgență nu se dispune altfel”.

36. Prin urmare, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, alături de Regulamentul de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002, constituie cadrul general de reglementare în materia circulației pe drumurile publice.

37. Referitor la situația concretă pentru care a fost identificată practică judiciară neunitară sunt incidente prevederile art. 39 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, potrivit căreia „Proprietarul sau deținătorul mandatat al unui vehicul este obligat să comunice poliției rutiere, la cererea acestuia și în termenul solicitat, identitatea persoanei căreia i-a încredințat vehiculul pentru a fi condus pe drumurile publice”.

38. Raportat la acest text de lege, fapta săvârșită de persoane fizice, constând în necomunicarea de către proprietarul sau utilizatorul unui vehicul, la solicitarea poliției rutiere, a identității persoanei căreia i-a încredințat vehiculul spre a fi condus, constituie contravenție și se sancționează, potrivit art. 102 alin. (1) pct. 14 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002.

39. În mod similar, fapta săvârșită de persoane juridice, constând în necomunicarea, în termen, la cererea poliției rutiere, a identității persoanei căreia i-a încredințat vehiculul pentru a fi condus pe drumurile publice, constituie contravenție și se sancționează conform art. 105 pct. 10 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002.

40. În aceste condiții se cere a se stabili cui îi revine competența constatării săvârșirii faptei contravenționale și aplicării sancțiunii prevăzute de lege.

41. Potrivit art. 109 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se fac direct de către polițistul rutier, iar în punctele de trecere a frontierei de stat a României, de către polițiștii de frontieră.

42. De asemenea, potrivit art. 15 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001, constatarea contravenției se realizează printr-un proces-verbal, încheiat de persoanele anume

prevăzute în actul normativ, care stabilesc și sancționează contravenția, denumite în mod generic *agenți constatatori*, care, în virtutea alin. (2) al aceluiași articol, pot fi primarii, ofițerii și subofițerii din cadrul Ministerului de Interne, special abilitați, persoanele împuternicite în acest scop de miniștri și de alți conducători ai autorităților administrației publice centrale, de prefecți, președinți ai consiliilor județene, primari, de primarul general al municipiului București, precum și de alte persoane prevăzute în legi speciale.

43. Din economia acestor norme rezultă regula potrivit căreia constatarea contravențiilor prevăzute de art. 102 alin. (1) pct. 14 sau art. 105 pct. 10 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 se realizează de către polițistul rutier și, în mod special, de către polițiștii de frontieră.

44. Pe de altă parte, prin Legea nr. 155/2010 a fost înființată poliția locală, în urma desființării poliției comunitare, în scopul exercitării atribuțiilor privind apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei, a proprietății private și publice, prevenirea și descoperirea infracțiunilor, în următoarele domenii: a) ordinea și liniștea publică, precum și paza bunurilor; b) circulația pe drumurile publice; c) disciplina în construcții și afișajul stradal; d) protecția mediului; e) activitatea comercială; f) evidența persoanelor; g) alte domenii stabilite prin lege.

45. În acest sens, în Expunerea de motive a Legii nr. 155/2010 se menționează că „atribuțiile poliției locale sunt semnificativ mai ample decât cele ale Poliției Comunitare, fiind prevăzute noi domenii de competență, pe lângă cele deja în vigoare, în special în domeniul siguranței rutiere”.

46. Astfel, potrivit dispozițiilor art. 7 lit. h) din Legea nr. 155/2010, în domeniul circulației pe drumurile publice, pe lângă multe alte atribuții, poliția locală constată contravenții și aplică sancțiuni pentru încălcarea normelor legale privind oprirea, staționarea, parcarea autovehiculelor și accesul interzis, având dreptul de a dispune măsuri de ridicare a autovehiculelor staționate neregulamentar.

47. Această normă este derogatorie de la norma generală, prevăzută de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, fiind de strictă interpretare, potrivit principiului *specialia generalibus derogant*. Este, însă, evidentă intenția legiuitorului de a da și în competența poliției locale atribuția de a constata contravenții și de a aplica sancțiuni pentru încălcarea normelor legale privind oprirea, staționarea, parcarea autovehiculelor și accesul interzis, precum și dreptul de a dispune măsuri de ridicare a autovehiculelor staționate neregulamentar.

48. În exercitarea acestei competențe, potrivit art. 20 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 155/2010, polițistul local are dreptul să legitimeze și să stabilească identitatea persoanelor care încalcă dispozițiile legale ori dacă sunt indicii că acestea pregătesc sau au comis o faptă ilegală.

49. Pe de altă parte, conform art. 7 lit. m) din același act normativ, în domeniul circulației pe drumurile publice, poliția locală cooperează cu unitățile/structurile teritoriale ale Poliției Române pentru identificarea deținătorului/utilizatorului autovehiculului ridicat ca urmare a staționării neregulamentare sau al autovehiculelor abandonate pe domeniul public.

50. Mai mult decât atât, potrivit art. 2 alin. (2) din Legea nr. 155/2010, poliția locală comunică, de îndată, organelor abilitate datele cu privire la aspectele de încălcare a legii, altele decât cele stabilite în competența sa, de care a luat cunoștință cu ocazia îndeplinirii misiunilor și activităților specifice.

51. Se poate observa, așadar, că legiuitorul nu a stabilit, în mod expres, în competența poliției locale atribuția de a solicita proprietarului sau deținătorului mandat al unui vehicul

comunicarea identității persoanei căreia i-a încredințat vehiculul pentru a fi condus pe drumurile publice, și nici de a aplica sancțiunile contravenționale prevăzute de lege, în cazul necomunicării relațiilor solicitate.

52. Or, vidul legislativ nu se poate complini prin adoptarea, de către autoritățile administrației publice locale, a unor acte normative secundare, în materia constatării contravențiilor la circulația rutieră, reglementate prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, aspect reținut de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii, prin Decizia nr. 9 din 25 mai 2015 privind legalitatea hotărârilor adoptate de consiliile locale în vederea reglementării procedurii privind ridicarea vehiculelor staționate/oprite neregulamentar pe partea carosabilă, prevăzută de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 526 din 15 iulie 2015).

53. În acest context este importantă clarificarea noțiunii de „polițist rutier”, sens în care se evidențiază dispozițiile art. 177 alin. (2) din Regulamentul de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002, potrivit cărora „Polițiștii rutieri sunt ofițerii și agenții de poliție specializați și anume desemnați prin dispoziție a inspectorului general al Inspectoratului General al Poliției Române”.

54. În concret, norma legală indicată instituie îndeplinirea cumulativă a două condiții pentru calitatea de polițist rutier, și anume, pe de o parte, să fie ofițer sau agent de poliție specializat, iar, pe de altă parte, să fie desemnat prin dispoziție a inspectorului general al Inspectoratului General al Poliției Române.

55. Dacă prima condiție ar putea fi considerată ca fiind îndeplinită de un polițist local, prin prisma prevederilor art. 18 alin. (1) și (2) din Legea nr. 155/2010, potrivit cărora polițiștii locali cu atribuții în domeniul circulației rutiere sunt obligați să urmeze un program de formare inițială organizat într-o instituție de învățământ din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, cea de-a doua condiție rămâne neîndeplinită.

56. În concluzie, nu se poate pune semnul egalității între polițistul rutier și polițistul local, competențele acestuia din urmă în domeniul circulației pe drumurile publice fiind limitate și expres prevăzute de lege.

57. Dacă legiuitorul ar fi intenționat să reglementeze vreo derogare, în sensul stabilirii unor competențe suplimentare în favoarea poliției locale în materia circulației rutiere, o asemenea excepție ar fi trebuit expres prevăzută, așa cum s-a întâmplat recent, prin Hotărârea Guvernului nr. 965/2016 pentru modificarea și completarea Regulamentului de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1.391/2006. Prin art. II din acest act normativ au fost aduse modificări legislației rutiere, stabilindu-se că procedura privind ridicarea vehiculului, prevăzută de Regulamentul de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002, se aplică în mod corespunzător și de polițistul local în situațiile prevăzute la art. 7 lit. h) și k) din Legea nr. 155/2010.

58. Rezultă că, în condițiile legislative actuale, doar agentul constator din cadrul poliției rutiere are competența de a solicita proprietarului sau deținătorului mandat al unui vehicul comunicarea identității persoanei căreia i-a încredințat vehiculul pentru a fi condus pe drumurile publice, precum și de a aplica sancțiunile contravenționale prevăzute de lege, în cazul necomunicării relațiilor solicitate.

59. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 517 alin. (1) cu referire la art. 514 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite recursul în interesul legii formulat de Avocatul Poporului și, în consecință, stabilește următoarele:

În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 39, art. 102 alin. (1) pct. 14 și art. 105 pct. 10 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prin raportare la dispozițiile art. 7 lit. h) din Legea poliției locale nr. 155/2010, republicată, cu modificările și completările ulterioare, doar agentul constator din cadrul poliției rutiere are competența de a solicita proprietarului sau deținătorului mandat al unui vehicul comunicarea identității persoanei căreia i-a încredințat vehiculul pentru a fi condus pe drumurile publice, precum și de a aplica sancțiunile contravenționale prevăzute de lege, în cazul necomunicării relațiilor solicitate.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 517 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 19 iunie 2017.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

GABRIELA ELENA BOGASIU

Magistrat-asistent,
Aurel Segărceanu

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

